У пошані до піонерів — лицем до молоді!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303 434-0237 434-0807 УНСоюзу: 435-8740 — Тел. в Ню Йорку: — BArcly 7-4125 УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXVII. Ч. 138. СЕРЕДА, 5-го СЕРПНЯ 1970 ДЖЕРЗІ СИТІ І НЮ ЙОРК, ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, AUGUST 5, 1970 No. 138. VOL. LXXVII.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Вівторок, 4-го серпня 1970 р.

В АМЕРИЦІ

ПРЕЗИДЕНТ НІКСОН МАЄ 20 СЕРПНЯ відвідати Мехіко та два дні конферувати з мехіканським президентом Густавом Діязом Ордазом. Обидва президенти зустрінуться в порті над Пацифіком, Пуерто Вілярта. Виїзд президента Ніксона до Мехіко буде вже п'ятим виїздом Президента поза кордони ЗСА: він був уже в Европі, Азії, і Канаді минулого року та конферував з мехіканським президентом Ордазом на греблі Амістад на кордоні між обидвома країнами 8 серпня минулого року. Ніксон, між іншим, конферуватиме і про зменшення привозу наркотиків з Мехіко до ЗСА.

КАНАДА МАЄ ЦЬОГО РОКУ ВЕЛИКИЙ ЗБІР пшениці, хоч запаси її з минулих років дуже великі, бо становлять один більйон бушлів. Ситуація на пшеничному ринку поліпшилася, бо уряд зменшив число акрів під пшеничну культуру та збільшив експорт пшениці. Цього року експорт збільшився на 100 мільйонів бушлів і становив 480 мільйонів бушлів, в тому самої пшениці продано 350 мільйонів бушлів, на 45 мільйонів бушлів більше, як минулого року. Канада продає багато пшениці комуністичному Китаєві, який стає постійним покупцем канадійської пшениці.

КРАЙОВА ДОСЛІДНА РАДА, ЯКА СПІВПРАЦЮЄ з Національною Академією Наук, видала інструкції, як треба брати кров від донарів, щоб не заражувати недугою печінки, т. зв. „гепатітіс". Коло 100 тисяч американців, в тому в'язні, злочинці і наркомани, заробляють гроші тим способом, що дають кров для торговельних цілей. В деяких лябораторіях уживають для цього нестерилізовані голки та невідповідне приладдя, і тому часто донари можуть заразитися недугою гепатітіс. Нові інструкції повчають, як треба контролювати донарів, щоб вони не заражували інших і щоб самі залишались здоровими.

СЕНАТОР МАЙК МЕНСФІЛД, провідник демократичної більшости в Сенаті, заявив на пресовій конференції, що Конґрес може зменшити запропоновані федеральні видатки на п'ять більйонів долярів на цій сесії, але він нічого не говорив про інші дії Конґресу, які схвалюють більші видатки, як їх запропонував Уряд на деякі проєкти. Не згадував сен. Менсфілд і про те, що демократична більшість в Конґресі не вирішує тих урядових проєктів, які мали б збільшити прибутки федеральної скарбниці.

У СВІТІ

ПІД ЧАС ПРОМОВИ, ВИГОЛОШЕНОЇ В ЛІТНІЙ РЕЗИДЕНЦІЇ КАСТЕЛЬ ҐАНДОЛЬФО з приводу смерти 93-літнього кардинала Піззарда, Папа Павло VI узяв в оборону Римську Курію, атаковану тепер з різних сторін за консерватизм і реакційність у своїх настановах. Папа назвав закиди проти Курії безпідставними і несправедливими.

ЗБРОЙНІ ВІДДІЛИ ПІВНІЧНОГО В'ЄТНАМУ І В'ЄТКОНҐУ продовжують свій наступ на північні провінції Камбоджі, зокрема такі міста, як Компонґ Тґом, Компонґ Хам, Скоун та Крек. Комуністичні атаки були відкинені збройними силами Камбоджі, головним чином з допомогою бойових літаків. Кількість зосереджених в тому районі комуністичних військ встановляють на 2 до 3 тисячі вояків.

В ПІВДЕННОСХІДНІЙ АЗІЇ були вкрадені вантажі пального й бензини, що їх вартість обраховують на мільйони долярів. Доставлювані із ЗСА ці вантажі пропадали безслідно або на території Сіяму, або в Південному В'єтнамі. З ревеляціями в цій справі виступили два американські сенатори — Проксмаєр з Висконсину і Монтоя з Ню Мехіко. Вони ствердили, згідно із недавно переданим звідомленням департаменту оборони, що 18 місяців тому „пропало без сліду" 52 відсотків бензини, доставленої із ЗСА для американських інсталяцій в Сіямі.

ІТАЛІЙСЬКИЙ МІНІСТЕР ЗАКОРДОННИХ СПРАВ АЛЬДО МОРО відбув у неділю 2 серпня у Бейруті зустріч з президентом Ливану Чарльзом Гелю. Темою розмови була справа перемир'я на Середньому Сході. День перед тим, Моро конферував з міністром закордонних справ Лібії Салеґом Массудом Буйсіром в справі сконфіскованої Лібією італійської власности.

ПРОВІДНИКИ КОМУНІСТИЧНОГО ПАРТИЗАНСЬКОГО РУХУ В КАМБОДЖІ виступили на секретному зібранні представників партизанських рухів Південної Азії, що в ньому брали участь теж репрезентанти Ганою і В'єтконґу, проти голови екзильного прокомуністичного уряду Камбоджі князя Сіганука, називаючи його опортуністом і відмовляючись визнати його зверхність.

ВНАСЛІДОК ПОВЕНЕЙ, які тривають уже шостий день у Східньому Пакістані, згинуло досі 29 осіб. Повені знищили тисячі домів, як також рижові поля. В багатьох околицях Пакістану перервана взагалі комунікація. Армія допомагає пошкодованому населенню, скидаючи харчі з гелікоптерів та літаків.

Помер сл. п. Іван Живіцький, довголітній предсідник 182-го Відділу УНС у Кліфтоні

Кліфтон, Н. Дж. — 8 липня ц.р. помер тут на 69-ому році життя, після важкої недуги, Іван Живіцький, довголітній член і згодом предсідник Товариства „Українська Січ" — 182-ого Відділу УНСоюзу у Кліфтоні, Н.Дж. Народжений в родині українських іміґрантів вже у ЗСА у Глен Лайон, Па., 1901 року. Покійний був свідомим українським громадянином і вірним членом Української Православної Церкви і в такому ж дусі виховав разом із своєю дружиною Юлією обох своїх синів Володимира і Юліяна, які закінчивши студії, поповнили ряди українських професіоналістів. Сл.п. Іван Живіцький став членом УНСоюзу ще в 1925 році, займаючи різні пости у відділі 182-ому УНСоюзу „Українська Січ", в тому ж — в останні роки — й уряд предсідника. В травні цього року був делеґатом свого Відділу на 27-у Конвенцію УНСоюзу в Клівленді. Покійний осиротив крім дружини Юлії і синів Володимира та Юліяна ще брата Миколу і сестер Емілію, Анну й Ірину. Похорон сл.п. Івана Живіцького відбувся 11 липня ц.р. на парафіяльному цвинтарі української православної церкви св. Вознесіння у Кліфтоні.

НА СОЮЗІВЦІ ПОЧАВСЯ КУРС УКРАЇНОЗНАВСТВА З УЧАСТЮ 65 СТУДЕНТІВ; ДІВЧАТА ЗАКІНЧИЛИ ТАБОРУВАННЯ

Керговксон, Н. Й. (З. С.) — Сорок п'ять дівчат та 20 хлопців — в переважаючій скількості молодь середньошкільного віку — розпочали щодене навчання української мови, історії, літератури та мистецтва в рамках три-тижневої програми курсів Українознавства, що їх улаштовує кожного року на Союзівці Український Народний Союз у співпраці з Лігою Української Молоді Північної Америки. Серед студентів цих 17-их з черги курсів Українознавства переважає молодь другої, третьої, а то й четвертої ґенерації народжених в ЗСА (60), чотири народжених в Канаді та одна студентка з Венесуелі. Згідно з реєстраційними інформаціями, 50 студентів володіють добре українською мовою, а тільки вісім виказують слабе знання української мови. У тих останніх, одначе, проявляється найбільший запал і бажання навчитися розговірної української мови та поглибити знання з української історії і культури.

„Я мушу навчитися говорити по-українськи тут" заявила одна молода студентка з Канади, яка відносно добре читає і пише мовою своїх прабатьків з України. При реєстрації вона прохала прилучити її до україномовної групи „бо мені буде соромно повертатись домів, коли я не навчусь говорити по-українськи". Навчання відбувається в трьох групах, при чому 53 студенти відбувають лекції на середньому і вищому курсах. Директором курсів, як і в попередніх роках, є д-р Василь Стецюк. Викладачами поодиноких предметів є: проф. Іван Близнак, проф. Лідія Фарміґа, мистець Ярослава Геруляк, яка даватиме лекції з українського мистецтва та кераміки, Тамара Ващук, учителька музики і співу, та Володимир Бакад, учитель українського народного танку. Опікунами студентів під час їхнього побуту на Союзівці є Аня Дидик та Константин Ваньо.

Офіційне відкриття курсів минулого понеділка, 3-го серпня, попередила спільна Служба Божа, що її відправив в каплиці Союзівки о. Михайло Горошко, парох української католицької

(Закінчення на стор. 4-ій)

Совєтський корабель стежив за випущенням американської ракети „Посейдон"

Кейп Кеннеді, Флорида. — 3-го серпня американська фльота випробовувала нову ракету „Посейдон", яку випускали з підводного човна „Джеймс Медісон". Совєтський травлер „Харитон Лаптєв" вже минулого тижня крутився так близько до місця випущення по океані недалеко Флориди, що команда змушена була відкласти пробу з атомовою ракетою. В понеділок совєтський корабель підплив так близько до американського нищильника „Калкатерра", що малощо не прийшло до зудару. Американський нищильник та інші човни виловлювали з води частини ракети, що експльодувала згідно з пляном. Американський нищильник весь ранок не спускав з ока совєтського травлера і плив біля нього у віддалі 30-ох стіп. Йшлося про те, щоб виловити з води 10 кусків матеріялу у формі клинів, які витримували експльозію і які охороняли бомби в рурі, з якої їх випускали. Треба додати, що випробовувана ракета належить до групи МІРВ, що означає, що вона має окремі бомби, які можуть вибухати кілька разів з одного випущення над різними місцями. Це так звані „многократні" ракети. Корабель „Обсервейшен Айленд" виловив 9 кусків матеріялу, можливо, що 10-ий кусок вдалося вхопити совєтському кораблеві. Він мав сітку до виловлювання і гаки.

Ніксон не хоче скористати з закону про контролю цін і платень

Вашингтон. — Президент Ніксон заявив, що він не думає користати з того законопроєкту, який схвалила Палата Репрезентантів, і який дає Президентові повновласть зарядити контролю цін і заробітних платень, щоб поборювати інфляцію. Президент заявив, що він плянує поборювати інфляцію монетарними та фіскальними обмеженнями та зменшенням федеральних видатків, і тому не користатиме зі схваленого проєкту. Республіканці твердили, що демократи схвалили цей проєкт на те, щоб можна було його використовувати під час виборчої кампанії проти Президента, але демократи на це не зважали і схвалили цей проєкт, щоб Президент міг поборювати „інфляцію, рецесію і стаґнацію" в економіці. Республіканський конґресмен із Джорджії Бенджемін Блекбирн назвав демократів „гіпокритами", які в дійсності не хочуть контролі цін і платень, бо якби її хотіли, то схвалили б її самі в Конґресі, а не змушували Президента це робити, щоб проти нього настроїти робітників.

Ніксон назвав був Менсона „винним", але пізніше відкликав своє твердження

Вашингтон. — На пресовій конференції в Денвері, Колорадо, куди президент Ніксон вступив по дорозі з Каліфорнії до Вашинґтону, назвав він був Чарлза Менсона винним в убивстві 8-ох осіб. Президент сказав: „Ч. Менсон, безпосередньо чи посередньо виний в убивстві вісьмох осіб і то без жадної причини". Пресовий секретар Президента Роналд Л. Зіґлер негайно доповнив заяву Ніксона, кажучи журналістам, що Президент пропустив одно слово: „здогадно" перед словом „винний". Та адвокати-оборонці Менсона негайно поставили були внесок на припинення розправи в Лос Анджелесі, бо Президент своєю заявою про вину Менсона так вплинув на членів суду присяжних, що вони не зможуть бути об'єктивні при вирішуванні вини Менсона. Пізніше, на літаку в дорозі до Вашинґтону, Президент злагіднив свою денверську заяву таким способом: „Я не знав і я не старався спекулювати, чи оскаржені особи в справі вбивства Тейт винні чи ні. Досі на розправі ще не виявлено всіх фактів в цій справі. Можна припускати, що оскаржені в цій стадії розправи — невинні". Суддя, який провадить розправу в Лос Анджелесі, відкинув внесок оборонців, щоб припинити розправу, яка не може бути об'єктивна.

У ВІННІПЕҐУ ВІДБУЛАСЯ ДУХОВНА КОНФЕРЕНЦІЯ УГПЦЕРКВИ В КАНАДІ

Вінніпеґ (Прес. повід.) — У днях 28-29 липня ц. р., в Катедрі Пресв. Тройці в Вінніпеґу, відбулася Духовна Конференція Української Греко-Православної Церкви в Канаді. Конференція була численна і пройшла в діловій атмосфері. Важливість цієї Конференції була в тому, що вона відбулася напередодні XIV Собору УГП-Церкви в Канаді і духовенство мало нагоду обміркувати низку питань, які стоять перед Українською Православною Церквою, а зокрема перед її XIV Собором.

Праця Конференції була попереджена Молебнем, що його відслужив еп. Борис. Конференцією керувала президія, яка складалася з двох предсідників і двох секретарів, Єпископату, Голови Президії Консисторії та представника від Української Православної Церкви (Автокефальної) в Австралії — прот. Б. Стасишина. Через недужий стан, Блаженніший Владика Митрополит Іларіон участи в Конференції не брав, але передав їй своє благословення. Конференція сердечно вітала заступника Митрополита Високопреосвщ. Владику Михаїла з 85-літтям його життя та з 50-літтям священства. Вона слухала доклад Архиєп. Михаїла про сучасний стан Української Православної Церкви та про розкладовий тиск на неї, як і на все християнство взагалі з боку безбожництва та матеріялізму. Безбожництво в різних формах, говорив Владика, охоплює народні маси; воно діє підступом, навіть використовує ім'я Церкви, а в той же час розкладає родини й громади. З цього виходять розгублені голоси про різні реформи. Головним заборолом на це є християнізація особистого й громадського життя. Знання віри звільнить людину від розпачу й байдужности, які у великій мірі причиняються до духового занепаду.

Владика Михаїл звернув увагу і на популярні тепер питання про об'єднання й екуменізм. Він сказав, що становище до цих питань Української Греко-Православної Церкви в Канаді залишається те саме, що й було.

Питання співжиття в співпраці всередині Української Православної Церкви є залежне від крайових Церков. Щождо екуменічного зближення з іншовірними, то воно не може статися ціною Української Православної Церкви, її вчення та традицій; недопустиме тут і ніяке пониження Української Православної Церкви — сказав Архиєп. Михаїл.

Духовна Конференція приділила особливу увагу питанню молоді. На цю тему о. Г. Удод дав виклад, в кінцевих висновках якого показано, що в лоні Української Православної Церкви в Канаді ми можемо достойно служити Україні і Канаді. У вихованні дитини, говорив о. Г. Удод, найголовнішою є теплота української православної родини, бо це тут кристалізується свій своєрідний світогляд. Парафіяльні школи треба забезпечити потрібними матеріялами; парафії повинні творити постійне українське оточення, звідки діти і молодь черпали б скарби української духовости. Зміна мови нічого нам не дасть, якщо не звернемо уваги на духові скарби нашого народу, — говорив о. Г. Удод. У своїй доповіді на тему сучасних хиблень мо-

(Закінчення на стор. 4-ій)

Генеральний секретар ОН конферував з Роджерсом і Яррінґом

Об'єднані Нації, Ню Йорк. — Після одержання згоди арабських держав й Ізраїлю на встановлення перемир'я між ними генеральний секретар Об'єднаних Націй У Тант відбув у понеділок 3 серпня ц. р. конференцію з державним секретарем ЗСА Вільямом П. Роджерсом та своїм спеціяльним репрезентантом для справ Середнього Сходу — прибулим із Москви д-ром Ґунаром В. Яррінґом. Темою конференції були справи й питання зв'язані із проведенням у життя американської пропозиції про перемир'я на Середньому Сході. Після конференції, яка тривала 90 мінут, державний секретар В. Роджерс відбув у канцелярії ген. секретаря ОН У Танта розмову з журналістами. Висловивши своє задоволення з прийняття американської пропозиції арабами й Ізраїлем, Роджерс заявив, що головну ролю в справі встановлення перемир'я відіграватиме тепер амбасадор Яррінґ, як спеціяльний репрезентант ОН, який провадитиме переговори між обома сторонами. Остаточні результати цих переговорів залежатимуть в дальшому від порозуміння великих держав, у першій мірі ЗСА і Совєтського Союзу. І генеральний секретар ОН У Тант і державний секретар ЗСА Роджерс ствердили, що здійснення перемир'я на Середньому Сході вимагатиме „тихої дипломатії й оминання всього, що могло б зірвати ведені Яррінґом розмови". Обидва вони не виключають великих труднощів у цих переговорах. Того ж самого дня відвідав У Танта постійний представник Йорданії до ОН д-р Мугаммад Г. ель-Фарраґ. Ведені Яррінґом розмови будуть відбуватися в Ню Йорку, Женеві або на Кипрі.

Фулбрайт вимагає, щоб договір ЗСА з Еспанією був затверджений Сенатом

Вашингтон. — Виступ демократичного сенатора Дж. В. Фулбрайта, голови сенатської комісії для закордонних справ, проти пропонованого американським урядом домовлення З'єднаних Стейтів Америки з Еспанією в справі дальшого втримування на еспанській території трьох американських баз, викликав заяву державного департаменту, в якій, не називаючи прізвища Фулбрайта, стверджено, що цього роду виступи порушують державну таємницю. У відповідь на заяву державного департаменту сенатор Фулбрайт виступив з обвинуваченням, що державний департамент намагається провести домову з Еспанією в справі баз в секретний спосіб без порозуміння з Конгресом. На думку Фулбрайта, цього роду договір, який, між іншим, передбачає зобов'язання збоку З'єднаних Стейтів Америки виступити в разі потреби на оборону Еспанії, мусить бути затверджений Сенатом ЗСА. Сенатор Фулбрайт поінформував водночас, що він вимагатиме відбуття закритої сесії Сенату для обговорення справи домовлення між ЗСА й Еспанією в справі баз, уряд президента Ніксона керувався інтенцією не брати на себе спеціяльних зобов'язань у відношенні до Еспанії. В тексті домовлення йде мова тільки про те, що кожен уряд підтримуватиме оборонну систему свого контрагента і що обидва уряди узгіднюватимуть свою оборонну політику.

ВЕРХОВНИЙ АРХИЄПИСКОП ЙОСИФ ВІДПРАВИВ БОГОСЛУЖЕННЯ В НОТР-ДАМІ

Париж (Софія Наумович). Неділя 12 липня 1970 р. стане пропам'ятною в історії української еміґрації у Франції. Славетна Нотр-Дам, — шедевр ґотичної архітектури, під будову якого перший камінь поклали 1163 р. Люї VII і Папа Олександер III, на місці давної церкви меровінґів, а закінчили її будову 1245 р. за Пилипа-Августа, — притягає до Парижу тисячі туристів, а також відбуваються в ній великі, зокрема державні врочистості. І хоч будова Нотр-Дам датується на сотню років пізніше за київську Святу Софію, то вона має всі познаки давнини, які дбайливо зберігали ці, хто у XVIII ст. її перебудовували. І ось у цьому преціннокому історичному пам'ятникові Франції відправлялася цієї неділі наша Служба Божа св. Івана Золотоустого при небувалому здвизі народу.

Уже на годину перед початком зібралися численні українці, французи і туристи з різних країн на ступнях собору, щоб зблизька побачити його Блаженство Ісповідника. А коли з авта появилася його маєстатична постать, парох собору в оточенні священиків привітав Кардинала та запросив його до церкви. Сформувався похід, супроводжуваний нашими хоруниками від установ та СУМ-у, на чолі з Кардиналом, за яким слідували два єпископи — Кир Володимир з Франції й Кир Августин Горняк з Англії, який прибув, щоб зреванжуватися за недавні відвідини Кардинала у Вел. Британії. Далі йшли 10 українських священиків, два румунські прелати — православний і католицький, відомий автор „25 година" монс. Георгію, та мелхітський протоєрей. Закінчували похід французькі священики, монахи, монахині, а далі вірні українці і французи та припадкові туристи, у тому й українці з Чехо-Словаччини й Югославії, які довідалися про велику українську подію.

Заки переодягнути Кардинала у святкові ризи, він і обидва єпископи засіли у приготованих для них фотелях перед великим вівтарем, а поза престолом уставилися два хори: голляндський з д-ром Антоновичем і Св. Володимирський з п-і Дратвінською. Почалася відправа при центральному вівтарі, якій відповідали на переміну обидва хори, диконував своїм чудовим баритоном о. ради. Нарожняк, йому відповідали щораз то інші наші священики, зокрема Кир Володимир, служили учні Малої Семинарії з Риму, що тепер перебувають на вакаціях у Франції, а біля мікрофону примістився монсіньйор Декам, який пояснював французам хід відправи. Деякі місця Кардинал Йосиф виголошував грецькою або латинською мовами, Апостола читав п. Данів з Парижу, св. Євангеліо, — о. ради. Нарожняк, „Вірую" — сольо заспівав у супроводі свойого хору д-р Антонович, як теж Отче наш, а Херувимську і Достойно виконував дуже мельодійно Свято-Володимирський хор. Відправа йшла справно і скоординовано, що дивувало французьких священиків, незвиклих до збірних відправ, а це завдяки одній, майже непомітній постаті у чорному, в якій тільки епітрахиль прозраджував духовну особу, що шепотом, чи короткими жестами, а то й миґом ока, дискретно вказував, що й кому треба далі робити. Цією постаттю був наш довголітній парох і канцлер Свято-Володимирського собору в Парижі та рівночасно голова Ділового Комітету на привітання Кардинала — о. шамбелян Михайло Левенець.

(Закінчення на стор. 4-ій)

Роман Придаткевич концертуватиме по Европі

Роман Придаткевич, відомий наш скрипаль та композитор, підписав контракт з Міжнародною Концертовою дирекцією в Голляндії на ряд власних концертів в европейських столицях. Ця дирекція саме видала рекляковий циркуляр підчеркуючи українське походження мистця. Концерти відбудуться 29-го жовтня в Стокгольмі (Концертгавз), 3-го листопада в Брюсселі (Заля Ателіє), 5-го листопада в Берліні (Музік Гохшуле), 7-го у Відні (Брамс Заль), 10-го в Цюріху (Тон Галле), 13-го в Амстердамі (Концертгебав), 17-го в Лондоні (Сейнт Джан), а також 19-го листопада в Лейчестер в Музею та Галерії Мистецтв.

Співучасницею концертів, як піяністка, буде Ганна Придаткевич - Кухарчук. В програмі будуть виконані твори для скрипки, фортепіяно та різних стилів світової, і української музики. Композиторами творів першої частини програми є Бетговен, Макс Реґер (для самої скрипки), Чарльз Айвс, Ернест Блак та М. де Фалля. Другий (український) відділ програми включає „Другу Сонату" (Прелюд, Хорал та Фуґу Придаткевича, „Думку" Гайворонського, „Плач невістки" Кошиця (в опрацюванні Придаткевича), „Варіяції на українську тему" М. Коляди і „Українську Кобзарську Рапсодію" (Дума, Пісня і Танки) Придаткевича.

Наш мистець, учасник українських визвольних змагань, що дебютував як соліст 1930 р. в Тавн Голл Ню Йорку, відомий від багатьох літ як пропаґатор української музики в ЗСА, несподівано цими концертами відзначає свої особисті роковини.

Почав виходити „Вісник" Головної Управи Карпатського Союзу в ЗСА

Ню Йорк. — З позначенням ч. І-ше, липень 1970 р., вийшов у Ню Йорку „Вісник" Головної Управи Карпатського Союзу в ЗСА, головою якого є п. Імре Кардашинець, секретарем п. Федір Савчур. Перше число має 22 стор., друковане фотоспособом. У „Вступному слові", між ін., сказано, що в цьому бюлетені, призначеному для членства і прихильників, буде особливу увагу звернено на ворожі заміри щодо цілости Українських Земель, зокрема на претенсії деяких сусідів до Карпатської України, яка є невід'ємною частиною України, на проблеми українців-русинів на Пряшівщині тощо. У виданні надруковані статті, замітки, інформації таких авторів, як д-ра В. Шандора, д-ра В. Орелецького, проф. А. Штефана, опубліковано текст Закону Сойму Карпатської України, інформації про працю Карпатського Союзу в ЗСА, звернення до Філій цього Союзу тощо. В прикладеному до першого числа бюлетеню зверненні від Головної Управи Карпатського Союзу сказано, що „Вісник" буде виходити неперіодично та без оплати. Статті в першому числі надруковані українською і англійською мовами, а уривок з угорської преси перекладено на українську.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members monthly 65¢

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Спекуляції Москви

Як імперіялізм є головною метою совєтської політики, так спекуляція — фальшива гра — є її головним засобом. Клясичним прикладом такої настанови — спекуляції в імперіялістичних цілях можна вважати змову Сталіна з Гітлером, що запалила другу світову війну, на якій Москва імперіялістично найбільше скористала. Подібна спекуляція лежить в основі теперішньої совєтської політики на Близькому Сході. Різниця тільки в тому, що спекуляція на ізраїльсько - арабській війні тепер для Москви досить рискована, отже Москва змінила думку, щонайменше хвилево починає спекулювати на запропонованому Америкою замиренні. Це виразно виявляє совєтська пропаганда в підході та оцінці тієї американської пропозиції, на яку в основі погодились уже ізраїльці й араби.

Москва твердить, що згоду ізраїльців і арабів на переговори в справі перемир'я треба завдячувати виключно Москві. Це, мовляв, тільки завдяки збільшеній совєтській допомозі в розбудові мілітарної сили З'єднаної Арабської Республіки ізраїльці погодились на американську пропозицію, яка з одного боку, з передумов перемир'я виразно ставить повернення арабам усіх тих територій, що їх ізраїльці здобули в шестиденній війні в червні 1967-го року. Ця сама московська військова і господарська допомога арабам — твердить Москва — спонукала також арабів погодитись на американську пропозицію, яка з другого боку кладе в основу визнання арабами Ізраїлю та гарантію його безпеки, бо, мовляв, араби можуть тепер уже переговорювати з позицій сили.

Спекуляції Москви на американській пропозиції щодо замирення на Близькому Сході цілком наявні. Поперше приписуючи собі заслугу в згоді на переговори між арабами й ізраїльцями, імперіялістична Москва хоче здобути новий аргумент для своєї пропаганди в світі про її „миролюбність". Подруге, такі твердження мали б ще збільшити про-московські настрої арабських країн, як також злагіднити антисовєтські настрої Ізраїлю та жидів у світі.

На цьому, очевидно, московські спекуляції на Близькому Сході далеко не закінчуються. Правда, Москва спекулювала і на ізраїльсько - арабській війні та виспекулювала вже те, що поважно закріпила своє становище в тій преважливій стратегічно частині світу. Спекулюючи тепер на можливостях замирення, вона сподівається дальшого поширення там своїх впливів, рівночасно із підриванням впливів Америки й інших західніх країн.

Падіння в розпусті

Усі закони, зокрема освячені традицією майже двох тисяч років закони християнської моралі, подумані і призначені для добра людини і всього людського роду. В історії аж надто багато прикладів на те, як ламання і нехтування тих законів неодмінно призводило до упадку не тільки одиниць, але й цілих народів.

Сьогодні в Америці, як і в майже всіх країнах світу, можна з тривогою спостерігати такий власне розвиток, головно серед молоді. Події в Мідделфілді в стейті Коннектикат минулого тижня дають на це яскравий приклад.

Досі мало хто чував про це містечко, що нараховує 4,500 мешканців. Сьогодні і ще, мабуть, деякий час говорять і пишуть про нього в Америці і світі. Це „завдяки" тому, що в його лісистій околиці над озером зібралося яких 20,000 молодих людей з цілого обширу Америки, щоб там провести кілька днів, слухаючи музики та щоб „бути разом". Таку музику, якої вони бажали, місцеві власті заборонили, і оркестри розважали їх іншими мелодіями.

Проте, справа далеко не в музиці, якою гучною вона й не була б. Справа також не в дивовижних одягах та виглядах тієї „музикальної" молоді. Натомість справа в тому прямо неймовірному моральному падінні, що відбувається під час таких „фестивалів" на очах усіх довколишніх громадян та армії кореспондентів. Публічна „вільна любов", публічне впорскування собі в жили героїни та інших наркотиків, нагота — це та „музика", що становить головну частину програми таких „фестивалів".

Очевидно, що 30,000 це тільки мінімальний відсоток із десяток мільйонів американської молоді, в ґрунті здорової, чесної і моральної. Але вистачить одне зіпсуте яблуко, щоб від нього зіпсувалася їх ціла бочка.

Це повинні мати на увазі й наші українські батьки та наші виховні церковні і громадські установи. Ми оправдано пишаємось нашою молоддю, наші пластові, сумівські чи одумівські літні табори для молоді, наші виховно-відпочинкові оселі, різні курси тощо сповнюють гордістю наші серця за нашу молодь, яка, поза дуже малими і принагідними вийнятками, іде з добрим духом часу та не піддається сповидним приманам падіння в розпусту.

М. Петрович

НЕЗМІННА МЕТА

Реальна політика, на нашу думку, полягала й завжди полягатиме на тому, щоб на підставі аналізи фактів і подій стосувати таку тактику, такі методи дій, які давали б позитивний наслідок для нашої визвольної справи, для нашої незмінної мети — незалежної української держави.

Ми є свідками цілого ряду подій в Совєтському Союзі, появи як українських, так і російських підпільних документів, підпільної літератури, які з усією незаперечністю говорять про щораз то більше зміцнювання опозиційних настроїв, руху спротиву. За всією правдоподібністю, цей процес буде поглиблюватися та поширюватися й врешті колись доведе до розпаду імперії. Ми є водночас свідками, що з метою послаблення режиму, боротьби з ним як в Україні, так і взагалі в Совєтському Союзі, вживають різноманітних тактичних засобів, що вахляр тих тактичних засобів є дуже широкий, від леґально - культурницьких і леґально - політичних вимог (при чому ця „реальність" вимагає також революційної наснаги, бо за ці „реальні вимоги" карають довголітніми концтаборами і божевільнями) до революційно - підпільних, від протиставлювання неосталінізмові „правдивого" ленінізму до укладання широких програм на ліквідацію імперії і совєтського ладу.

Уся ця різноманітність боротьби, тактики, що її стосують в СССР опозиційні сили цілком зрозуміла, коли взяти до уваги, що там існує найбільш тоталітарна система, яку будь - коли світ знав, та що в тих умовах навіть надрібніший спротив в найдрібнішій справі є вже великим ділом. Інша справа, коли йдеться про кінцеву мету. На тому відтинку, мабуть, існують там великі розбіжності серед різних опозиційних груп. Безумовно, серед опозиційних росіян є такі сили, які хотіли б за всяку ціну затримати цілість імперії, можливо перебудувавши її на якийсь коммонвелт, але, як бачимо з Програми Демократичного руху, є й такі, що не заперечують права поневолених народів на повну незалежність, проте пропонують самовизначення за допомогою голосування під контролею ОН.

Очевидно, для українців справа самостійности цілком зрозуміла, вони усі цього прагнуть, і тому будь - яке голосування, чи самовизначування річ цілком нереальна. На мою думку, це підтверджують не тільки документи, але й психологічні моменти зламу, що мусів там заіснувати продовж існування УССР, коли то прийшло до безмежних протиріч між реальною колоніяльно - р у сифікаторською дійсністю і пропагандивною „незалежністю і суверенністю". Не ті вже тепер часи, як в 1917 році, коли українська свідомість серед широких мас була невисока і коли можна було українців набирати ще на якісь „всесвітні" наднаціональні ідеали. Сьогодні навіть найменше політично вироблені люди в Україні знають, що до всесвітніх ідеалів можна дійти тільки через національну незалежність, яка єдино забезпечує нормальний розвиток народу. Думки про самостійне життя України пробиваються з кожної сторінки цієї захалявної політичної літератури, яка до нас з України доходить, навіть якщо вона написана з так званого „ленінського" пункту бачення. На їхній підставі ми можемо ствердити, що українці прагнуть самостійної держави, і про ці „сепаратистські" тенденції нераз уже писали різні обсерватори, як в СССР, включаючи сюди і „Хроніку текущих событий", так і на Заході. Будь - які ілюзії про спільне життя в якійсь новій державі, навіть якщоб вона називалася Союзом Демократичних Республік на місце СССР, давно уже вбили дотеперішні будівничі „дружби народів".

У зв'язку з цим і підставою нашої політики на еміграції може бути тільки одна ідея: незалежна українська держава. Проте, власне на цьому тлі прийшло останньо до хаотизації думок, що її ввели ті нечисленні кола української інтеліґенції, які тактику боротьби в Україні, що спирається на вимогах здійснення теоретичних прав УССР на практиці, а то й протиставлення ленінізму неосталінізмові беруть за добру монету, за резиґнацію з самостійности, за боротьбу за здійснення якоїсь автономії України в рамах СССР.

На нашу думку, неправильним шляхом пішла також еміґраційна дискусія в справі Програми Демократичного руху. У нас почали підносити, до речі, слушні критичні завваги щодо недоліків цієї Програми, наприклад, справу самовизначення через голосування, справу тактики боротьби тощо. Проте, не слід забувати, що це не наша, українська програма, та що її величезне значення лежить у переведенні нищівної критики цілої совєтської системи, до заперечення цієї системи і до пропозиції її ліквідації. У зв'язку з цим як тактичний засіб боротьби з системою, мобілізації мас проти системи, а також мобілізації тих мас проти російського імперіялізму, розкладу цього імперіялізму серед самих таки росіян — вона може мати безцінне значення. Здається, що й автори цієї Програми, в тому й українці та балтійці, так розуміли її значення. Тим часом, у нас почали цю Програму трактувати як нашу власну, як ще один засіб для обдурювання українців та інших поневолених Москвою народів. Ще раз стверджуємо: обдурити сьогодні вже нікого не можна, хіба декого на еміґрації. Куди важливіше значення мають її позитиви ніж неґативи, це Програма на ліквідацію імперії і совєтського ладу і коли його не стане, то українці знатимуть, що їм робити.

ДІЯЛОГ МІЖ БРАТАМИ

II

ГОЛОС ПРАВОСЛАВНОГО

Мій Дорогий Приятелю!

За тон Вашого останнього листа я Вам вдячний, бо він, оминаючи наші щоденні злидні, старається спокійніше розглянути деякі прикмети кволої людської душі. А тими кволостями ми — українці — такі багаті! Не диво ж, що протягом століть дійшли ми до, сказати б, розтерзаного стану.

Вповні я з Вами згідний, що при розгляді всяких справ, при дискусії чи діялозі треба передусім заглянути до свого серця. Коли я вжив поняття про архаїчні слова, то мав, очевидно, на увазі не зміст, а форму вислову. Вона, така подразнююча форма, либонь, не важлива і на неї можна б махнути рукою, коли б, на жаль, надто багато людей до цього не прив'язувало чимало уваги. Власне, у нашому практичному житті цілої української спільноти дуже часто й важко розрізнити, де кінчається лише форма вислову, а починається справжня добра воля, віра в ідеал, довір'я до ближнього, любов до брата, а у випадку релігійних дебат — взаємопошана.

Щоб у наш релігійно - суспільний діялог вмішати дещо „політики" з яскравішими прикладами, то для ілюстації багатьох прикмет української душі можна б привести сотні, а то й тисячі фактів, які дуже ядерно говорять про психічну сторінку наших кадрів. Скільки фраз, скільки образ, скільки — вибачте — лицемірства, які закриваються „ненькою Україною"... Але — це інша тема. Коли я про це згадав, то не на те, щоб підрізати коріння під позитивами наших днів, а щоб вслід за Вами наголосити ще більше необхідність справжньої доброї волі, яка, як згадуєте, є одною з назв любови.

Добра воля не виключає розбіжностей думок, а зокрема вона не виключає спроб аналізи суперечностей. Мені пригадується цікавий вислів старенького Плютарха, який ще в першому столітті ствердив, що „для створення доброго здоров'я медицина мусить прослідкувати недугу, а музика, щоб створити гармонію, мусить дослідити дисонанс". Справа лише в тому, що у розумного Плютарха дослідження дисонансу приводить у результаті до творення гармонії, а в нашому житті таке дослідження надто часто доводило до катастрофи...

Тож повертаємось до доброї волі. Вона необхідна. Ми, здається, з цього і почали наш діялог, що мали на увазі і добру волю, і відчуття потреби взаємно себе поповняти, одночасно рости, пізнати себе. Ця необхідність видавалась нам реальною як збоку християнського, так і з національного. Це тим більше, що наші Церкви — Православна і Католицька — мають далеко більше спільного між собою, як, скажімо, римо - католицька і лютеранська, методистська чи інша. Також ці наші Церкви мають чимало спільного у своєму трагізмі, особливо останніми часами.

Чималу ролю в близькості наших Церков грає національний момент, бо обидві Церкви — суто національного стилю. Але є ще й інший момент, а саме — обрядовий, бо Українська Католицька Церква затримала давні українські звичаї, а з тим й обряд Східньої Церкви. Такі принаймні ґарантії давала оспорювана Берестейська Унія, їх в дуже багатьох випадках ця Церква зберігала, особливо на Рідних Землях, і щойно еміґрація та нові поселення по різних країнах почали сприймати деякі познаки римського католицизму. Це, між іншим, нас дещо відчужує, і серед православних громад витворюється враження, що ми „розходимося далі". До речі, при якійсь нагоді, для авторитетного вияснення моїм православним читачам, я б Вас просив у нашому діялозі подати причини, чому Українська Греко - Католицька Церква змінила свою назву? Чи є дані на це, щоб УКЦеркві були повернені права, ґарантовані Берестейською Унією? Ставлю ці питання не у формі закиду, бо це внутрішня справа УКЦ, а просто із-за правдивої цікавости.

Про форму нашого діялогу я з Вами повністю згідний, і, власне, так я розумів намагання В а тиканського Собору, коли він започаткував нову еру релігійних діялогів. Власне, треба з великим признанням висловитись про цей задум. Мені здається, що коли б якась інша велика Церква почала таку „акцію" діялогів, вони навряд чи увінчалися б успіхом у світовому маштабі. Коли ж Католицька Церква, як найбільше консервативна, подала новий тон, щоб монологи заступити діялогами, — це, як бачимо, створило новий період у міжцерковних відносинах.

Ясно, що десь у „синьому тумані" майбутности, такі діялоги мали б довести до зближення, а остаточно — поєднання всіх християнських Церков, що й було основою християнської віри і філософії від самого початку. Але, покищо, ці діялоги майже суто теоретичні, філософічні, рідше практичні. Це, мабуть, і правильно. Людська психіка мусить звикнути до нових напрямних у думанні, а, може, й мусять бути виховані нові покоління у новому дусі. Віри, віровизнання неможливо насильно змінити. Вона мусить прийти природнім шляхом.

Мені, власне, навіть до вподоби цей період діялогів. Якось пригадується, сказати б, — відроджується сірий період давнини, і майже тягнеться рука за філософічними діялогами Платона, що дав перші основи такій „полеміці" ще 40 років до Христа. Згадуються такі ж Люціяна, часів Ренесансу, Галілея чи Фонтанельо. Звичайно, вони суто філософічні або — на той час — літературні, але у світлі сучасних днів вони освіжують думку, наче дають нову охоту глибше думати, глибше жити.

Мені лише шкода і якось незрозуміло, що моя Українська Православна Церква не включилась своєчасно у цей великий процес новітнього періоду діялогів. Нагода була ще в часі Ватиканського Собору вступити у діялог як з Католицькою, так й іншими Церквами, зокре-

(Закінчення на стор. 3-ій)

ГОЛОС КАТОЛИКА

Дорогий Братте!

У своєму листі питаєте, чому змінено назву „Українська Греко - Католицька" Церква. Перше варто б запитати, звідки така дивовижна назва до нас прийшла. Як інформують мене наші історики, ця назва не української, а австрійського походження. За часів австрійської імперії, щоб відрізнити поодинокі прошарки населення розлогої держави щодо їхнього віроісповідування, цісарський уряд адміністративним способом почав примінювати таку назву. Постала та назва серед особливих обставин і про її правильність чи неправильність можна б дискутувати на тлі історичних даних з тої доби. Для нас цікавішим під цю пору був би факт, що цю назву нам дали. Чужий уряд накинув її нам і не знаю, чи навіть питав наших дідів і прадідів, як їм така назва підходить. Так багато в історії наших Церков прийшло до нас мимо нашої волі, якимсь указом чи розпорядком чужих, а навіть ворожих чинників. Для нас воно, звичайно, мало прикрі наслідки, бо часто розходилося про більше, чим саму назву. Були спроби, більш чи менш успішні для наших неприятелів, просунути чужі елементи в нашу церковну музику, мистецтво, мову, літургічний обряд, а навіть в саме віроісповідання. Через цілий біг нашої історії все знаходилася якась заінтересована в тому група. Були візантійські греки, були латиняни - місіонарі, був царський синод. Скільки боротьби й трагедії, скільки насилля, скільки заломів (але й геройства) спричинили всякі такі чужі намагання. Можна б цілу нашу історію зорганізувати в схеми боротьби за незалежність нашої Церкви від чужих впливів, боротьби за самобуття. Навіть на наших очах сьогодні українці католики змагають до того, щоб був патріярхальний - синодальний устрій в своїй Церкві. Це є змагання за самобутність, а тим самим за самозбереження. В обставинах нинішнього життя чи в Україні, чи на поселеннях, одиноко своє власне урядування дає якусь запоруку швидкої й доцільної дії проти багатьох небезпек, що чигають на нашу віру й духовість. Так часто і так несправедливо оцінюють ту справу патріярхально - синодального устрою як возвеличування поодиноких осіб чи як сильний політичний атут у визвольних змаганнях. Розходиться про багато більше, про збереження надбань тисячоліття, про забезпечення прав і вольностей церковного життя, а остаточно розходиться про бути чи не бути нашій Українській Католицькій Церкві. Для прикладу тут беремо Українську Православну Церкву. От хоч би й маленький приклад. Ваша Церква іменує і настановляє владик, коли й де цього вимагають обставини і потреби своїх вірних, не питаючи в нікого на це дозволу. Яке це преважливе для збереження вірних серед таких прерізних обставин життя на поселеннях.

У нашому намаганні шукати спільний корінь, це преважливе завдання розрізнити, що справді є наше рідне: і християнське і українське, а що нам впродовж соток літ поприщеплювали наші різні сусіди. Слушно зауважив свого часу Слуга Божий Митрополит Андрей Шептицький, що те, що нас роз'єднує, майже все має походження з-поза Української Церкви. І в тому наша національна трагедія, що ми часто сперечаємося, а то й воюємо між собою гостро й жорстоко, за речі властиво нам чужі. Ще мало у нас знання про те, що становить нашу чисту традицію. У полеміці кількох вже століть наші науковці чомусь були більш зацікавлені поставити на своєму, доказати, що їхня сторона має рацію, чим спокійно, безпристрасно показати у цілій його красі наше батьківське передання. Усунувши різні „надбання", ми позбулися б багато гачків, за які часто чіпляється спір. Завдання незвичайно важке, але коли б історики відчули, що громадянство прагне пізнати чисту правду без нашарувань, напевно між ними знайшлися б охочі простудіювати спадщину, що ми її одержали від наших предків. Чув я про одного англійського історика, на жаль, мені трудно в цій хвилині перевірити, як він називався, який у часі найгарячіших суперечок між католиками й протестантами в Англії минулого століття написав історію так спокійно й об'єктивно, що ні одні, ні другі не могли йому нічого закинути, а навіть довгий час ставлено питання, чи автор католик чи протестант.

На наукові праці треба довго чекати, особливо в наших обставинах. Ми мусимо бути вдячними нашим науковцям за навіть найменше зусилля в напрямі висвітлення нашої рідної культури, бо приходиться їм працювати без легко доступних джерел. Але в міжчасі, нам, вірним своїх Церков, вже можна присмирювати свої пристрасті, усвідомлюючи собі, що існує велика правдоподібність, що б'ємо брата за чужі провини. Це буде великий крок вперед, бо мудрі народи не дуже то спішаться бити брата, навіть за його власні провини.

І. Червенський

Микола Лівицький,
президент УНРеспубліки в екзилі

ПРОБЛЕМИ УКРАЇНСЬКОЇ ВИЗВОЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ

(УРИВКИ ІЗ ЗАЯВ, ЛИСТІВ, ПРОМОВ І ДОПОВІДЕЙ)

(6)

В часі нашої визвольної боротьби впродовж останніх 50 років було багато геройських і славних проявів українського патріотизму, зафіксованих в окремих актах чи в створенні тих чи тих українських установ. До всього цього треба віднестися з повною пошаною. Однак, щоб знайти здоровий компроміс, на підставі якого може здійснитися завершення консолідації, наші партнери повинні признати, що всі згадані прояви й акти — це, хай героїчні і славні, але тільки епізоди, що не були сконкретизовані у відповідних державних формах. Я не хочу, боронь Боже, нікого уразити. Але ж зовсім об'єктивно беручи, не можна вважати рівнозначними недовготривалі або творені в умовах підпілля установи, з одного боку, й реально існувавшу Українську Народну Республіку, з другого.

Українська Народна Республіка була проголошена українським парляментом у Києві і підтверджена другим з черги українським парляментом, який проголосив також злуку, соборність українських земель. Ці Акти 22 січня 1918 і 1919 років були наслідком незаперечного народного волевиявлення. Уряди УНР урядували славно і явно в Києві або в інших містах України. Реґулярне військо УНР три роки боролося на території України проти всіх тодішніх ворогів України. УНР, як суверенна держава, була визнана багатьма чужими державами. Амбасади або дипломатичні місії УНР були в столицях майже всіх держав світу.

Кажуть, що за доби УНР було багато недоліків. Можливо! А чи все було в повному порядку за часів наших славних гетьманів Б. Хмельницького чи І. Мазепи, яких ми шануємо і на яких покликаємося в нашій національній п р о п а ґ а н д і? Отже, добре чи зле було за доби Української Народної Республіки... (на всі закиди можна так само легко відповісти, як і їх ставити), проте, це є те єдине, що ми можемо протиставити накинутій Москвою УССР і на що ми можемо покликатися в нашій державно-визвольній праці. І тому ми кличемо до завершення консолідації довкола Державного Центру Української Народної Республіки в екзилі. (З доповіді в ЗСА і Канаді в 1967/68 рр.).

10. Ставлення до СКВУ й до інших громадсько-суспільних централь

Я хочу пригадати, що ще в 1957 році Виконавчий Орган УНРади закликав відбути СКВУ в сорокліття проголошення суверенности Української Народної Республіки. Коли ця ідея почала доходити до свого здійснення не в сорокліття, а бодай в п'ятдесятиліття, то ми дали їй нашу підримку. Відбуття СКВУ означало якщо не здійснення, то принаймні спробу активізації українства у вільному світі й координації його праці в різних ділянках. Це безумовно принесло б користь українській національній справі в цілому. Отже, Державний Центр мусить підтримувати кожне починання, яке може вийти на добро української справи, і брати в ньому участь... Оскільки ми діємо, як Державний Центр, український уряд — хай і в екзилі, то ми мусимо ставитися позитивно до всіх українських громадян, ставитися, власне, подержавницьки — не зважаючи на те, чи вони нас „визнають". І така наша постава раніше чи пізніше повинна допровадити до того, що нас, як репрезентацію державницьких прагнень українського народу, „визнають" усі українські патріоти доброї волі...

Якби СКВУ промовчав добу УНР або факт існування в екзилі українського уряду, то це було б великою шкодою для української визвольної справи... Якби нас не було на СКВУ, то наші прихильники, що м а с о в о прибули на Конґрес з далеких країн, не мали б можливости почути деклярац і ї представників Державного Центру, а ми не мали б спроможности ствердити факт прихильного наставлення до Державного Центру представників великої частини українського громадянства у вільному світі... (З доповіді в ЗСА й Канаді в 1967-68 рр.).

На мою думку, досягти єдности, а значить і ефективности в своїй діяльності, УККА (Український Конґресовий Комітет Америки) зможе шляхом прийняття до уваги домагань різних українських організацій в ЗСА в площині організаційно-репрезентативній, статутарній і методів роботи - з дотриманням засади повної рівноправности всіх національних складників української громади на терені ЗСА... Конґрес УККА, не зважаючи на різниці щодо вужчих політичних переконань його учасників, повинен би ствердити своє позитивне ставлення до Державного Центру Української Народної Республіки в екзилі, як до Установи, що виводить себе з Актів 22 січня 1918 і 1919 років і є речником самостійницько-державницьких прагнень українського народу та протиставленням знаряддю окупаційної московської влади в формі т. зв. уряду УССР. (З оголошеного на Конґресі УККА привітання в листопаді 1969 р.).

11. Політика коекзистенції Заходу супроти СССР.

Я не раз твердив у своїх публічних виступах, що політика коекзистенції Заходу супроти СССР є для нас неприятлива. І мені на це дехто відповідав, що, може, й так, але, мовляв, політика коекзистенції — це реалітет, якого ми перебороти не можемо, а тому треба з ним рахуватися.

Ну, звичайно, так, бо ж, як кажуть, з мотикою на сонце не полізеш. Ми мусимо з такою політикою рахуватися і, в її умовах, намагатися все ж таки здобути для нашої справи те, що можна. Але це не значить, що ми мали б уважати таку політику за позитивну для нас, як це дехто твердив. Дехто доходив навіть до таких висновків, що якраз в умовах політики коекзистенції можливий процес демократизації в Совєтському Союзі і що ця політика сприяє таким рухам, що їх очолюють Чорноволи і Дзюби.

Я вважаю, що це фатальна помилка. Як на глум для всіх пророкувань про демократизацію, „демократизований" Совєтський Союз окупував Чехо-Словаччину. І невжеж можна припустити, що Дзюба чи Караванський почали протестувати проти режиму після того, як послухали музики якогось американського джазового ансамблю або подивилися на якийсь західньо-європейський цирк, що приїхав до СССР?! Ні, вони розпочали спротив режимові не під впливом культобмінів чи чогось подібного, а під впливом жахливої совєтської дійсности і під впливом наростаючого всенародного протесту проти совєтського режиму.

Навпаки, я вважаю, що політика коекзистенції Заходу — не в розумінні уникнення війни, та ще й атомової, а в розумінні наближення, приязни, порозуміння з Совєтським Союзом із його імперіялізмом, к о лоніялізмом і визиском народних мас — пригноблююче впли-

(Закінчення на стор. 3-ій)

ПРОБЛЕМИ УКРАЇНСЬКОЇ ВИЗВОЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

вала на поневолені народи. (З промови на З'їзді Еміграції УНР в серпні 1968 р.).

Політику к о е к з истенції Заходу супроти СССР ми не можемо вважати для нас за корисну: ця політика, якщо вона доведе до згаданого наближення, означатиме ґарантію з боку Заходу для нинішнього „статус кво" і для „недоторканости" території СССР, себто погодження з увічненням перебування України на становищі колонії Москви. (Із заяви 15 червня 1969 р.).

12. Відношення до інших поневолених Москвою народів і до росіян

В нашій визвольній акції ми повинні солідаризуватися з іншими поневоленими неросійськими н а р о д ами, творячи з ними є д и н и й фронт свободи. Ми повинні шукати солідарности також з росіянами, оскільки серед них є групи, які не тільки провадять антирежимну акцію, але й виступають в обороні всіх поневолених народів та визнають за неросійкими народами СССР право на відновлення їх суверенних держав. Як відомо, така група серед росіян є на еміґрації (мова тут про т. зв. Кронштадтську групу), а можна думати, що подібні групи є і в СССР. Якщо тепер Москва... опинившись у тяжкій ситуації наслідком посилення конфлікту з Китаєм, мобілізує громадську думку всіх народів Сов. Союзу в напрямку оборони „великої спільної батьківщини", то на це треба відповісти так: Ми проти воєнних конфліктів, бо вбачаємо в них небезпеку страшної катастрофи для всього людства. Але якщо своєю агресивно-імперіялістичною політикою Москва спровокує війну, то поневолені нею народи — в першу чергу український народ — не будуть захищати єдність імперії, колоніяльно-тоталітарний режим у ній та окупаційну владу на своїх територіях. (Із заяви 15 червня 1969 р.).

13. Перспективи майбутнього

Ми мусимо усвідомити собі, що Чорноволи і Дзюби переможуть не в наслідок „демократизації" режиму в Сов. Союзі і комуністичного проводу, бо така демократизація неможлива, а в наслідок боротьби проти цього режиму, який нездібний демократизуватися, але може все більше і більше слабшати аж прийде до його цілковитого упадку. І коли ми це усвідимимо, тоді ми зможемо дати справді мудру й обережну, але ефективну допомогу тим, які перебувають на батьківщині. (З промови на З'їзді Еміґрації УНР в серпні 1968 р.).

Якщо мені поставлять питання: як довго має діяти той організм, що я називаю Духовою Українською Державою в Діяспорі, і, зокрема, як довго має діяти Державний Центр УНРеспубліки в екзилі? — то на це відповідь може бути одна: так довго, доки наша мета не здійсниться, доки в Україні не буде відновлена наша справді суверенна і народоправна держава. (Із доповіді в ЗСА в 1967-68 рр.).

Ми повинні невтомно працювати і збільшувати наші зусилля. Це відноситься не тільки до Державного Центру: треба активізувати оті півтора мільйона українців, які перебувають у західньому світі. Цим ми, може, спричинимося до наближення того часу, коли постане Вільна Україна. І тоді не десятки років, а менше, доведеться існувати Державному Центрові і Національній Раді на чужині.

Я закликаю твердо вірити, що мета українського народу здійсниться. Зробімо ж все від нас залежне, щоб вона здійснилася я к найшвидше! Хай живе майбутня вільна Українська Народня Республіка! (З промови на 6-ій сесії УНРади в березні 1967 року).

(Кінець).

Володимир Свириденко

Володимир Свириденко *Завойовник*

Уже вдруге протягом кількох місяців ділимося з читачами інформаціями про діяльність нашого молодого маляра Володимира Свириденка. Відноситься враження, що протягом тих кількох років своєї мистецької кар'єри він зумів завоювати поважну частину американського мистецького світу. Із рецензій американських критиків можна виносити, що найбільше враження на них роблять його людські характери, глибина думки, яка з них пробивається, це „Єство, Син розп'ятий людьми", цей „крик душі, що виривається із тортурою замученого тіла до остаточного визволення".

Поважну частину у творчості Свириденка занимають квіти. Але це не „мертва природа" по клясичних зразках. Це не прекрасні китиці, що тихо дожидають смерти у розкішних вазах. Його квіти повні життя і динаміки. Раз усміхаються ранньою росою до сходячого сонця то застигли у безмірній тривозі перед надходячою бурею, гнуться в чистому полі, бичовані вітром. Цей анімістичний світ Свириденка, ця душа, що заглядає із кожної його рослинки, роблять його так різним від переважаючої більшости сьогоднішніх стилів.

Великою несподіванкою для нас була перша поява української тематики у творчості Свириденка. На виставці під час Ювілейного Балю Хору „Дніпро" в Клівленді появились перші, дуже оригінальні, скечі з гуцульською тематикою. Знаємо, що він цією тематикою поважно заінтересувався і маємо надію, що піде в ній консеквентно дальше. Козачина чи княжа доба у комбінації з динамікою Свириденка отвирають необмежені можливості.

У міжчасі виставки ідуть. На найближчі місяці заповіджені слідуючі виставки Свириденка: Від 15-го серпня до 6-го вересня у Власом Мюзік Сентер, літній резиденції клівлендської симфонічної оркестри. Від 29-го липня до 9-го серпня на міжнародній виставці мистецтва в Ню Йорку. Від 14го вересня до 13-го жовтня на виставці Каліфорнійського Товариства Акварелістів в Нешенел Академі оф Дізайн в Ню Йорку. На день 30-го серпня Свириденко загостить із одноденною виставкою до Союзівки. Радимо побачити.

Р. Т.

Похорон секретаря 156 Відділу УНС сл. п. Василя Новака в Честері, Па.

Честер, Па. — В четвер 16 липня рознеслась сумна вістка в Честері і сусідніх місцевостях, що ненадійно після наглої операції помер на 78 році життя заслужений і довголітній секретар 156-го Відділу Василь Новак.

Причиною п е р е д ч асної смерти покійного був грабунковий напад трьох мурinів на харчову крамницю, якої він був власником. Напасники, в в і й ш о вши до крамниці, без найменшої провокації зранили покійного ножем в серце і відійшли без нічого, але забрали людині життя.

Сл. п. Василь Новак

Покійний Василь Новак народився 25 липня 1893 року в селі Лобізва, Перемиського повіту, Західня Україна. До Америки приїхав молодим юнаком 1913 року і замешкав в Піттсбурґу, опісля переїхав до Аллентавну, а 1919 р. до Честера, де проживав до смерти. В Честері покійний негайно включився до праці в 156 Відділі ім. Т. Шевченка, де займав різні пости в управі, а відтак заняв пост секретаря і на тому пості пробув 43 роки. Працю свою покійний виконував чесно, віддано, і тому був шанований всіма. Здається, не відбулось, ні одне Союзове свято в Честері чи Окрузі, щоб покійний не був його промотором.

Покійний все дбав, щоб Відділ ріс і Відділ все мав по 2 делеґатів на конвенції УНС. Не раз і не два покійний був і сам учасником конвенцій, а останньо казав, нехай молоді їдуть, бо вони можуть ще багато зробити для Союзу. Довгими роками належав покійний до управи Окружного Комітету Філядельфійської Округи, де радо служив своєю мудрою порадою. Як відданий союзовець, покійний був нагороджений десятками відзнак та й почесних грамот за віддану працю.

Було б мильним думати, що покійний ввесь час посвячував для праці в УНСоюзі. Він віддавав багато часу як для церковної й громадської праці. 1927 року був одним з ініціяторів організовання Рідної Школи в Честері, і був вибраний членом першої управи згаданої організації. 1938 року був ініціятором купна Народного Дому в Честері — схід, де сповняв обов'язки члена управи і залишився касиром аж до смерти.

Був активним членом УПЦеркви, в Честері Успення Пресвятої Богородиці від її заснування в 1931 році, де виконував різні обов'язки в уряді парафії. Довгі роки був тростистом.

Покійний був гордий за свою національність і тому ніколи не жалів дати даток, хто б до нього не прийшов.

Похоронні відправи почались вечером 19 липня Панахидою, яку відслужив о. митрат Омелян Мицик при співучасті церковного хору під дириґентурою інж. Сергія Шевченка. Не зважаючи на вакаційний час, понад 600 осіб з Честера і з інших місцевостей прибули, щоб віддати останню прислугу тому, який відійшов туди, де вже немає „ні горя, ні печалі".

Похорон відбувся в понеділок 20 липня з похоронного заведення до УПЦеркви Успення Пресвятої Богородиці, де заупокійну Службу Божу відслужив настоятель храму о. митрат Омелян Мицик в присутності понад 200 осіб. Отець митрат виголосив змістовне прощальне слово від покійного до родини, знайомих і приятелів.

Зболілим серцем прощала покійного мужа востаннє дружина пані Катерина, прощала дорогого батька одинока донька Анна, сини Михайло і Володимир, прощала невістка, 5 внуків і один правнук.

Після похоронних обрядів відбулась тризна, на яку прибули родина, приятелі, сусіди та знайомі з різних місцевостей. Тризною проводив о. митрат О. Мицик, який згадав про важніші події життя покійного, при чому підкреслив його вірність своїй церкві і нації. Від 156 Відділу промовляв його голова Іван Ямчак, а від управи Українського Народного Дому голова Володимир Крамар. Промовці згадували про чесність, відданість і толерантність покійного.

На прохання дружини покійного пані Катерини Новак під час тризни переведено збірку на добродійні цілі, яка дала 84 дол. Зібрані гроші розподілено рівномірно на: Український Музей в Савт Бавнд Бруку, Гарвардський Університет, Католицький Семінар в Римі і „Українське Православне Слово".

Нехай вільна американська земля буде легкою покійному, а пам'ять про нього залишиться між нами.

Степан Гаврищ,
голова Окружного Комітету

Олег Ігор Яцикевич — доктор медицини

Д-р Олег І. Яцикевич з Кентону, Огайо, здобув в червні цього року докторат медицини.

Він прибув до Ню Йорку з родичами в липні 1949 року. В Ню Йорку ходив 2 роки до початкової укр. кат. школи св. Юра, закінчив школу в Кентоні, Огайо, куди перенеслися його батьки. Вже в середній школі в Кентоні був одним з найкращих учнів і закінчив її з відзначенням, одержавши $ 2.000 на премедичні студії в Колюмбусі. Огайо. Медичні студії закінчив у Вашинґтоні, Д. К.

Д-р Олег І. Яцикевич

Довгі і коштовні студії медицини вимагали невтомної праці, зокрема грошових засобів. Не вистачали стипендії, щедра й амбітна допомога батьків та родини, а головно старшої сестри Богданни Тамари, магістра бібліотекарства. Олег з небувалим завзяттям, впертістю та наполегливою працею поборював всякі труднощі, не зражуючись нічим, — пробоєм ішов до наміченої мети.

Обов'язкову о д н о р і чну платну практику відбуває Олег у шпиталі в Берклі, в північній Каліфорнії.

Д-р Олег, вихований в релігійно-національному дусі, є свідомим українцем, володіє добре рідною мовою в слові і письмі, цікавиться життям свого народу, зберігає та плекає церковні і народні традиції. Його батьки, бувший гімн. професор Володимир і Віра Яцикевичі від 1949 року члени 115 Відділу УНС в Кентоні, Огайо.

За наполегливу працю та похвальні оцінки в науці під час довгих студій належаться докторові Олегові признання і ґратуляції. Бажаємо молодому лікареві дальших успіхів в його професійній праці.

Тарас Цмайло-Кульчицький

ПРИЗНАЧЕНИЙ ІТАЛІЙСЬКИМ ПРЕЗИДЕНТОМ НА ПРЕМ'ЄРА Еміліо Коломбо, провадив протягом минулого тижня розмови з представниками різних політичних партій та угруповань в справі створення нового центролівого коаліційного уряду. В розмові з журналістами Коломбо заявив, що ці розмови були успішні і є надія на створення нового уряду. У відповідь на це, провідники усіх чотирьох партій, з якими він конферував, у тому числі — соціялісти, соціял - демократи, республіканці і навіть християнські демократи, до яких належить Коломбо, заявили, що чотиритижнева уже урядова криза така ж далека до полагоди, як була й досі.

Місто Шевченко в Азії живе на опрісненій морській воді

Манґишлацький пустельний півострів поблизу Каспійського моря, де карався й мучився, але не каявся геніяльний поет України Тарас Шевченко, не мав і не мав питтєвої води. Це сумна пустеля в Казахстані, азійські країні, що належала раніше до білої, а тепер до червоної Росії. Серед півострова, покритого пісками, солончаками та купами розпеченого каміння, височіє місто Шевченко. Воно має будинки від 3-ох до 7-9 поверхів, навколо домів і площ та вздовж вулиць зеленіють дерева, кущі, сквери, ростуть квіти. В місті Шевченко живуть переважно нафтовики, адже на Манґишлацькому півострові багато нафти й н. цінних природніх покладів. Московська „Правда" з 14 липня подала інформацію, що жителі міста Шевченко та вся рослинність мають воду завдяки велетенській споруді, на котрій переробляють солону воду з Каспійського моря в прісну, питтєву, придатну для господарства. У місті Шевченко живе тепер майже сто тисяч людей. Випомповувану з Каспійського моря воду женуть трубами до високих споруд - опріснювачів там її перетворюють в пару, яку потім — фільтрують, охолоджують і трубами перепроваджують до міста Шевченко й кількох інших місцевостей серед кам'янистої пустелі. Кожний мешканець міста Шевченко має в середньому до 400 літрів води щодня для свого користування. Опріснена вода відповідає всім вимогам медицини. Місто Шевченко — це перше в світі місто, яке повністю залежить від моря й опріснювальних машин.

„Київський Топографічний технікум оголошує прийом учнів"

Під таким аголовком надруковано повідомлення Київського Топографічного Технікуму в газеті для комсомольців і молоді „Молодь України" з 1-го липня 1970 р. В оголошенні, писаному кострубатою у к раїнською мовою, з багатьма русизмами, сказано: „Для підготовки топографів і геодезистів приймаються особи з освітою в обсязі повної середньої школи. Прийом документів" і т. д. Дирекція технікуму й редакція „Молоді України" не приховують, що навчання в тій середній школі технічної освіти, що міститься в Києві — 113, на Дружківській вул. ч. 6 — відбувається чужою мовою: „Строк навчання 4 р. і 8 місяців. Вступні екзамени з російської (чи української) літератури, твір, і математики — усно". Київський Університет ім. Т. Шевченка в оголошенні про набір студентів не повідомив, якою мовою треба буде здавати іспити: „Вступні іспити з 1 до 20 серпня", без зазначення мови іспитів. Зате Медичний Інститут в Києві, ім. акад. Богомольця, сповістив, що іспити треба складати українською мовою, також з української літератури, однак, „особи, які не вивчали української мови, складають іспити з російської мови". Те ж саме стосується багатьох інших вищих шкіл і технікумів, бо в УССР вже є середні школи, в яких „добровільно" учні не вивчають рідної мови, тільки російську. Російською мовою також здають іспити й далі вчаться багато студентів, які прибувають в Україну з РСФСР та інших „республік", в тому і з-за кордону, навіть якщо вищі учбові заклади розташовані в столиці України Києві.

УЧИТЕЛЬ НА СІНОКОСІ

Щороку після останнього дзвінка в школах, — пише в листі кореспондент „Правди" Г. Яковлів, — до редакції обласних і центральних газет приходять листи вчителів із скаргами на керівників колгоспів, які вводять для них всякого роду обмеження.

Ось приходить до управи колгоспу немолодий уже чоловік, за спиною якого 24 роки педагогічного стажу і ціла армія вихованців. Хоче поїхати до культурного центру, запізнатися з останніми знахідками на ниві освіти, походити по музеях, театрах.

— Треба ще для корови сіна заготовити, — каже вчитель.

— Нема заперечень, — відповідає голова, — Тільки спочатку на колгосп попрацювати треба. Скоси, висуши і звези до місця стогування сім тонн сіна, а тоді вже собі.

— Не можу я стільки. Сил не вистачить. Зрозумійте мене.

— А мене хто зрозуміє? — питає голова. — Мусиш — і все.

ГОЛОС ПРАВОСЛАВНОГО

(Закінчення зі стор. 2-ої)

ма ж з Українською КЦ. Єдиний Архиєпископ Мстислав рішився відвідати цей Собор, але й він не відважився на іншу форму, як на „приватного обсерватора", і за це йому не раз „по-братньому" дісталось від деяких православних. Так, наче б ховатись у тінь від світових подій — це проґрес. Але факти із життя інших Церков вказують на інше.

Намагання творити атмосферу сприятливу для міжцерковних діялогів повинні, на мою думку, бути з обох сторін. Для такої потреби існують сотні причин як національного, так і віровизнаневого, а то й духового характеру. Адже збагачення себе новим знанням, оновленими ідеями, новою ментальністю довір'я, спільних студій і аналіз — це невідкличне завдання нашої ґенерації. Тим більше, як колись сказав Аристотель, що „недоля повинна з'єднувати двох людей, коли така сама справа є шкідливою для обох". А в нас таких справ — чимало. Про них — згодом.

Д. Зелений

У ВІННІПЕҐУ ВІДБУЛАСЯ ДУХОВНА КОНФЕРЕНЦІЯ УГПЦЕРКВИ В КАНАДІ

(Закінчення зі стор. 1-ої)

лоді, прот. Д. Лучак вказував, як шкідливо ті хиблення впливають на фізичний і духовний розвиток та підкреслив, що лише добре домашнє й церковне виховання може запобігти поширенню наркоманії серед нашої молоді.

Найбільше уваги Конференція приділила питанню опіки над частиною Української Православної Церкви в Австралії. Конференція вислухала додаткові інформації в цій справі о. д-ра С. В. Савчука та прот. Б. Стасишина з Австралії з яких виходить, що в цьому випадкові посторонньої помочі Австралійська Православна Церква потребувала, інакше поділи та розлами тільки загадувалися б, що видно і по інших країнах.

Крім цих загальних справ, Духовна Конференція ухвалила більше рішень богослужбового, дисциплінарного та адміністративно-господарчого характеру.

НА СОЮЗІВЦІ ПОЧАВСЯ КУРС УКРАЇНОЗНАВСТВА...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

парафії Пресв. Трійці в Кергонксоні і вакаційний душпастир Союзівки. У своїй проповіді до курсантів під час Служби Божої ,о. Горошко підкреслив значення духово-релігійних та культурних вартостей в процесі виховання молоді. Програмою відкриття курсів на площі перед віллею „Львів" проводив проф. В. Стецюк,який у своїх словах до студентів намітив програму навчання та основні напрямні виховання молоді української людини у вільному світі. Проф .В. Стецюк підкреслив, що конспект начання базується на загальних принципах, принятих першим Конгресом Вільних Українців, що відбувся в Ню Йорку в 1967 році. В основу цих принципів, сказав проф. Стецюк, лягли „любов до Творця, любов до краси світу, любов до людини та любов до української культури". Від Екзекутиви УНСоюзу промовляв головний секретар д-р Ярослав Падох, який звернув особливу увагу на загально-об'єднуючий чинник — українську мову, — що є конечним для збереження української ідентичности та духовости. Коротко промовляли до студентів ще о. Горошко, присутні заслужені діячі УНСоюзу Іван Галичин та Іван Пригода, як рівнож управителі Союзівки пп. Володимир Квас і Данило Слободян, які познайомили студентів з обов'язуючими правилами під час їхнього побуту на Союзівці. Курси триватимуть до 28-го серпня, 1970, та закінчаться іспитами і роздачею дипломів.

ДІВЧАТА ЗАКІНЧИЛИ ТАБОРУВАННЯ

Тридцятьдев'ять дівчат вивели різноманітну мистецьку програму-попис на сцені павільйону „Веселка" минулої суботи, 1-го серпня, 1970, на закінчення три-тижневого табору у віллі „Львів" на Союзівці. Як і кожного року табір для дівчат попередила така ж тура для хлопців у віці від 7 до 12 літ. Після закінчення дитячих таборів, вілля „Львів" заповнилася студентами кожнорічних Курсів Українознавства, які розпочалися офіційно в понеділок, 3-го серпня, в рамках цілоліттньої виховно-освітньої програми УНСоюзу для молоді на Союзівці.

На мистецьку програму юних таборовичок, що з уваги на дощ відбулася в закритій авдиторії павільйону „Веселки", складалися пісні, танки, скечі, деклямації та гумористичні сценки. Одногодинний попис дівчат становив тільки частину цього знання, яке вони набули впродовж трьох тижнів таборування під опікою п-і Зиновії Пиріг та 12-ох сестричок — студенток середніх шкіл та університетів. Молитвою та спільним „Боже Великий" таборовички відкрили програму після вимаршу на сцену під проводом бунчужної Ані Дидик та других сестричок, які опікувалися поодинокими групами таборовичок. Після ряду вільноручних вправ, виконаних під спів та власну музику, таборовички переплітаплися поодиноко та групами деклямаціями, танками та жартівливими скечами, закінчуючи програму „Коломийкою про сестричок". Кожну точку нагороджувала майже вщерть заповнена родичами та гістьми заля грімкими оплесками. П-і З. Пиріг в короткому слові з'ясувала ціль та програму табору, а від Головного Уряду УНСоюзу промовляв до дівчат, родичів та гостей головний секретар д-р Ярослав Падох, який гратулював таборовичкам за гарно виведену програму та бажав їм успіхів в навчанні та набутті ще більшого знання про український нарід, його культуру і його великі духові вартості. Молитвою та традиційним „Ніч вже йде" дівчата закінчили програму і свій тритижневий табір на Союзівці.

ВЕРХОВНИЙ АРХИЄПИСКОП ЙОСИФ В НОТР-ДАМІ

(Закінчення зі стор. 1-ої)

Проповідь французькою мовою виголосив Кир Володимир Маланчук, не жаліючи кольорів на змалювання каторжних тортур нашого Ісповідника, що повернувся з Сибіру у вільний світ із кривавими ранами на тілі, але не зламаний на дусі. Так само страждають обидві українські Церкви в СССР. Згадавши про 10-ліття Екзархату, Кир Володимир сповістив, що Папа Павло VI прислав своє благословення з цього приводу.

Після цього виступив провідник собору Нотр-Дам о. Мішель Ріке. Українці були вельми цікаві на його проповідь, бо саме напередодні появилася його передовиця у „Фіґаро" за 11-12. 7. 1970 під промовистим наголовком „Від Леніна до Тамерляна". Наведемо кілька уривків з цієї статті священика-ісусовця, який приймає совєтську пропаганду за добру монету: „Щоб не думати про методи, і шляхи, більш, як жахливі, якими воно встановилося, . . . то це суспільство існує. Воно дає нам видовище мільйонів людей, визволених від нужди і голоду, як теж від принизливої дискримінації, що існує деінде поміж бідним і багатим, між забезпеченим і нуждарем. . . . Чи християнин може сприймати без симпатії народ, який своєю комуністичною організацією зліквідував експлуатацію біди одних, — багатьвом других? . . Всі три вони (Ленін, Тамерлян і Петро І), кожний своєю манерою працювали для поєднання Европи з Азією, Сходу зі Заходом, в одній політичній одиниці, респектуючи, більш чи менш щасливо, множество мов і культур".

Очевидно у церкві та у присутності українців, Реверан Пер Ріке говорив дещо інакше, зачерпнувши факти для своєї проповіді з матеріялів Ділового Комітету. Він говорив: „Історія Сходу Европи, як зрештою і Заходу — кривава. Ми зійшлися тут не задля екзальтації, але для прослави Української Католицької Церкви, яка причиняється до миру і єдности — самою присутністю кард. Сліпого в цій катедрі. Він для нас зворушливий свідок тривання української релігійности, що сягає св. Володимира Великого, чий монументальний пам'ятник височить над Дніпром, та від св. Софії Ярослава Мудрого. Сьогоднішня літургія — це сама, що правилася за Володимира і Ярослава у Києві, звідки й пішла християнська віра до Суздаля і Володимира. Аж до нас, до Франції донька Ярослава, Анна, королева Франції, привезла св. Євангелію, що знаходиться тепер у Реймсі. На неї присягали французькі королі. Між Києвом і Римом стався розрив, але Київ завжди бажав зв'язків і висилав митрополитів, а з Риму до словян пішли св. Кирило і Методій. Урешті Берестейська унія присднала частину українців до Риму, але св. Йосафат упав жертвою. Подібною жертвою був і кардинал Сліпий, що 18 років терпів і не вгнувся, не захитався. Великий Митрополит А. Шептицький був справжнім апостолом єдности поміж християнами і навіть нехристиянами. Він започаткував діялоги. І це тому величний приклад для Української Католицької Церкви".

О. Ріке закінчив проповідь, а тоді під час великого входу, Кардинал обходить тричі престіл, благословить і хрестить, цілується з французькими кардиналами й єпископами, сердечно обіймає румунів і мелхітів, а за цей час люди підходять до св. Причастя, два види якого пояснює монс. Декам. Людей приступило так багато, що крім наших священиків, єпископів і самого Кардинала, причащали теж французькі священики за латинським обрядом при бічних престолах. Здається уся, битком набита, простора базиліка пішла причащатися в нашому обряді.

Хор проспівав „Буди ім'я Господнє" а наш Верховний, не зважаючи на те, що священики далі причащали людей, почав своє слово: „Дякую кард. Марті за гостинність та за можливість відправляти у тому величному храмі французького народу, у якому колись приплив теж наш великий митрополит Андрей Шептицький. Наша віра єднає нас з нашою батьківщиною, але їй треба сильної організації, проводу, бо яка ж установа може існувати без проводу? Ви, щасливі, українці, що живете у цій високо культурній Франції, переймаєте від неї все добре! Ви ж належите теж до української помісної Церкви! На цій французькій землі ми спільно принесли жертву за ваш добробут і щастя".

А далі, звернувшись до французів їхньою мовою, сказав: „У цій найкращій церкві на всьому світі, де правилася сьогодні українська Літургія, правив колись великий митрополит Андрей Шептицький, провідник екуменізму і діялогу поміж християнами і нехристиянами. Тому наша велика вдячність кард. Марті, що дозволив нам відправляти українську Службу Божу в нашому обряді".

Могутнє „Боже Великий, єдиний" закінчило цю історичну відправу у Нотр-Дам, про яку зразу звітувала й французькі щоденники.

Пригоди Ельміри

Про цю цікаву пригоду розповідає в „Правді" з 27 липня Г. Кадаров з м. Шемахи Азербайджанської ССР.

Увесь Шемахинський район облетіла вістка: пропала шестилітня Ельміра із селища Мельгам. Мати разом з Ельмірою пішла до своякія, а потім відіслала доньку додому саму. Але додому дівчинка не повернулася.

23 дні безупину шукали її мешканці району. Лісник Олексій Половинка, об'їздивши свою ділянку, в гущині лісу знайшов Ельміру: вона спала під деревом. Він негайно завіз її до лікарні, де лікарка Р. Фатуллаєва запікувалась дівчинкою.

Ось що розповідає Ельміра. Вона, ловлячи метеликів, заблудила в лісі. Кудою йти далі — не знала. Живилася ягодами, пила воду з джерел. Бавилася з „собачками" і „цуценятами" — мабуть, натрапила на вовче лігво, а вовки, як відомо, ніколи не нападають поблизу свого „житла". Вона пробувала була вибратися з лісу, але знесилила. У цей час і знайшов її лісник.

Турбота про виховання

Емеритований підполковник Г. Овдурчак з Рівного пише у своєму листі до редакції „Молоді України" (з 26 липня):

„Звичайно, потрібні книжки про правила доброго тону, вміння тримати себе на людях. Алеж виховують не тільки книжки, але й кіно і театр. На мій погляд, у деяких фільмах та виставах молодь не бачить прикладів для наслідування, а навіть навпаки бере щось негативне. Хлопці і дівчата, знайомлячись на вулиці, того ж вечора цілуються, зовсім молода дівчина може піти в перший же вечір до хлопця додому, поїхати з незнайомим товариством на тривалу прогулянку.

Мені досить часто доводиться читати лекції на моральні теми, оповідати про дівочу честь, гідність, цнотливість. Я не консерватор і прекрасно розумію, що як етальон брати за приклад Тетяну Ларіну, при всій моїй повазі до О. Пушкіна, ні до чого. Не той час.

Алеж кого? Чарівну, але легковажну героїню „104 сторінок про кохання"? Інших модерних дівчаток, що гасають на сторінках повістей молодих авторів? Зрозумійте мене вірно. Це зовсім не роздратованість старої людини, мовляв, за часи моєї молодости все було інакше. Це серйозна турбота про виховання".

Звіт Комісії Фонду Верховного Архиєпископа при Комітеті Об'єднаних Американсько-Українських Організацій Великого Ню Йорку

В часі від 11-го січня 1970 по день 23-го травня 1970 р. зложили пожертви на Фонд Верховного Архиєпископа слідуючі особи:

Д-р К .і А. Кебало (раніше $1,000) $500, К. Чережа 300, Р. і А. Король (раніше $ 315) в пам'ять сина бл. п. Юрія $ 250, А і М Патер (раніше $ 100) 200, д-р Ю. Малецький (раніше $ 100) 200, д-р Я і М. Макарушки (раніше $ 60) 140, д-р К. Шеб. (раніше $100) в тому по $10 в пам'ять бл. п. Е. Ференцевич, бл. п. Т. Комаринського та бл. п. А. Ярців 130, д-р К. і О. Рогожинські (раніше $ 100) 125.

По $100 зложили: А. і Н. Валько, Б. Волошинович в пам'ять бл. п. П. і А. Волошиновичів, А. і Д. Дзедзяк, С Костик, Р. і Я. Крупка, П. Лагола, Л. Мащак, Л. П. Михалевич, Ю. Навроцький, А. Підверб[е]цький, „Самопоміч" — Відділ у Ню Йорку, Р. Соневицький, В. Степаняк, Я. і М. Томорук, Український Народний Дім у Ваййоні, Н. Дж., П. Ференц і Я. Коструба (раніше $200), д-р Б. і М. Цимбаліст, Л. Щур (раніше $ 100), одна особа з Трентону й одна особа з Бінгамтону, що не виявлють свого імени.

М. Підгородецька — в тому $ 25 в пам'ять бл. п. А. Приплесь $75.

Товариші праці бл. п. П. Червоняка $ 52.

По $ 50 зложили: М. Білан (раніше $ 50), А. Блажків, А. Бук, О. і М. Гладкі, М. Дребич, М. Зачка, Л. і Л. Крушельницькі (раніше $ 60), д-р Б. і М. Лев, І. Макар, О. Паславська, І. Повх — з нагоди вінчання дітей д-рів Коропеїв, дочки Оксани та сина Олега, М. і О. Раковські, М. і Я. Червоняк.

Р. Баранський $ 40.

По $ 30 зложили: Д. і Д. Горняткевичі, Жіноча Секція Укр. Лікарського Т-ва в Ню Йорку, О. Клюфас (раніше $ 50), д-р Р. і Л. Осінчук — в пам'ять бл. п. Т. Рожанковського.

По $ 25 зложили: М. і Н. Білоус, С. Білоус, І. і З. Бриткович — в пам'ять бл. п. П. Червоняка, І. Гладка, в — пам'ять бл. п. С. Прасіцької, Р. Гриців, М. і П. Габюх, д-р Б. Гарбовський, П. Дорожинський, М. і О. Драган, О. Дидинюк, Е. Куровицький (раніше $ 1,530) — в пам'ять бл. п. Т. Комаринського, У. Миддяк, І. і Г. Мокрівські, О. Овсянецька, О. Пирожинська, М. М. Савицькі, О. Сапоцька, А. Смаль, М. і М. Снігурович, М. Сурмач, М. Титла, О. і Ю. Урбанські, М. Шпонтак.

По $ 20 зложили: А. Антоняк, П. Бережний, Л. Брикович, Р. і М. Брикович — в пам'ять бл. п. П. Червоняка, І. Вергановський, І. Гідей, О. Качоровська та С. Филиповська в пам'ять бл.п. І. Левицької, М. і П. Колтонюк, „Лісові Чорти", В. і З. Никифоруки — в пам'ять бл. п. Т. Комаринського, П. Постолюк, Т. і Е. Савків, В. Сидор, д-р І. і Н. Соневицькі, Н. Турянський, УНС і „Свобода" — товариші праці бл. п. О. Волощука, М. Шлюзар, Е. і С. Шуган, В. Яськів.

По $ 15 зложили: В. Кисіль, З. Сірий; М. Заклинський $ 12.

По $ 10 зложили: В. і М. Барагура, в пам'ять бл. п. П. Червоняка, І. і З. Бундяки — в пам'ять бл. п. Т. Комаринського, М. і Т. Волошин, В. Воронкевич, М. і І. Гісь, М. Голубець, В. Голодка та Е. Голонка в пам'ять бл. п. І. Шепаровича, П. Данилів, М. Дворський, А. Задвюк, І. Керницький, Дж. Ков і Л. Лярсен в пам'ять бл. п. П. Червоняка, М. Кушнір, д-р Р. і С. Крипітальські в пам'ять бл. п. Т. Комаринського, К. і І. Лавришко в пам'ять бл. п. Т. Комаринського, Т. Музика, Л. і Л. Онишкевич, А. Повх, В. Похульський, в пам'ять бл. п. Т. Комаринського, М. і О. Приплесь в пам'ять бл. п. Т. Комаринського, М. Пукас, І. Станецький, в пам'ять бл. п. Т. Комаринського, С. Теслюк, І. Тиховська, В. і О. Фостяк, Т. Халупа, М. Шепарович в пам'ять бл. п. І. Голюка, М. Шкодун, Шпакун.

По $ 5 зложили: Л. і С. Варицькі, В. і О. Ветицькі, Д. Бойчук, В. Вітонів, С. Готра, Ю. Грабовецький, М. 11-го січня 1970го по день А. Капуста, д-р С. Карпінська — в пам'ять бл. п. Т. Комаринського, А. Куницька, М. Кухта, А. Лопатинська, С. Масловська, В. Новіцький, П. Патряк, П. Пахольчук, М. Пелещій, В. Петріньчак, І. Свищук, М. Сенька, А. Солонинка, В. Фесьо, Д. Чиж, Р. Чубатий, М. Шипка, П. Шкапяк, В. Шкляревський, П. Юрчишин.

По $ 2 зложили: П. Боднар, Д. Липовий; П. Ціціля $ 1.

Разом вплинуло за час від 11-го січня 1970 р. по день 23 травня 1970 р.	$ 6,239.00
Раніше вплинуло до Фонду	82,568.58
Разом:	$ 88,807.58
Переслано їх Блаженству	$88,300.00
Осталось на конті	$507.58

При цій нагоді треба підкреслити, що в попередніх звітах пропущено помилково ось такі особи, що жертвували по $ 100: А. і Е. Міляничі, І. і Д. Мосевичі, М. і Л. і Б. Осадци та д-р В. і М. Палідвор, а прізвище І. і О. Вербовських надруковано „Вербинські".

За Президію Комітету:
Р. Гуглевич — голова
Д-р Б. Олесницький
Голова Комісії
Е. Куровицький
Скарбник Комісії

ТАРЗАН, Ч. 6407 Наомі лікує дитину

Тарзан переконує тубільців, щоб дозволили медсестрі Наомі оглянути важко дихаючу дитину.

Будемо мати клопіт, якщо дитина помре, після того, як ти діткнула її.

Не дбаю, дорогий Тарзане! Воно не може дихати!

Мушу пробувати вдихувати в неї устами в уста, — пробувати і врятувати!